

Zaaknummer : 01077092
Ons Kenmerk : ODH1012809
Datum : 03-06-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 25 juli 2023 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden gelegen aan de Westeinde 22 te Wijngaarden en is aangevraagd namens Maatschap Ruitenbeek-Op 't Landt. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de kerkuil alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de kerkuil (*Tyto alba*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 december 2023 tot en met 31 december 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan Maatschap Ruitenbeek-Op 't Landt;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 9 april 2024 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is bekendmaking van dit besluit tot en met 2030.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices:

Appendix I – Gebruik plangebied Kerkuil

Appendix II – Locatie functies gewone dwergvleermuis

Appendix III – Locaties tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Mitigatieplan Westeinde 22 te Wijngaarden' van 8 juni 2023 en de aanvullende gegevens van 9 april 2024. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. de aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
4. De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de kerkuil en de gewone dwergvleermuis. Een aantal expliciet benoemde werkzaamheden mogen ook uitgevoerd worden door leden van de betreffende kerkuilenwerkgroep.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk. (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;

5. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Mitigatieplan Westeinde 22 te Wijngaarden' van 8 juni 2023 en de aanvullende gegevens van 9 april 2024.
6. Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
7. Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
8. De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

9. De alternatieve voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit; door een ecologisch deskundige of door een lid van de betreffende kerkuilenwerkgroep. Indien nodig dient de functionaliteit van de voorziening op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden. Bovendien dienen de voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden te bevinden.

Kerkuil

10. Enkel indien door een ecologisch deskundige (zie voorschrift 4) is vastgesteld dat de kerkuil afwezig is in de te slopen schuur, en de kerkuil de rustplaats uit eigen vrije beweging verlaten heeft, mag de felle verlichting worden aangezet om te voorkomen dat de kerkuil terugkeert naar de rustplaats. Deze felle verlichting mag niet uitstralen naar de directe omgeving. Daarnaast dienen de invliegopeningen welke toegang verlenen tot de rustplaats dichtgezet te worden op het moment dat vastgesteld is dat de kerkuil niet in de schuur aanwezig is. Hierbij mag geen materiaal gebruikt worden waar de kerkuil in verstrikt kan raken (zoals netten). Na twee dagen dient een controlebezoek te worden uitgevoerd om de aanwezigheid van de kerkuil in de schuur uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven en de schuur aansluitend gesloopt wordt.
11. De effectiviteit van de nestplaats en alternatieve rustplaats dient tijdens de broedperiode van de kerkuil te worden gemonitord om vast te stellen of de kerkuil aanwezig blijft aan de Westeinde 22 te Wijngaarden en de nestplaats en alternatieve rustplaats dezelfde functie vervullen voor de kerkuil. Uiterlijk twee maanden na de verzenddatum van dit besluit dient hiervoor een monitoringsplan ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In het monitoringsplan dient de methode van onderzoek duidelijk te worden beschreven. De monitoring van de huidige nestplaats en alternatieve rustplaats dient te starten vanaf het eerste broedseizoen nadat de huidige rustplaats ongeschikt is gemaakt. De monitoring dient te worden uitgevoerd voor een periode van minimaal drie jaar. De monitoring mag uitgevoerd worden door de lokale kerkuilenwerkgroep. Op de monitoring zijn verder de volgende randvoorwaarden van toepassing:
 - a. de resultaten van de monitoring dienen jaarlijks vóór 1 december van het desbetreffende jaar te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid;

- b. de resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, waarin in ieder geval dient te worden opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de huidige nestplaats en alternatieve rustplaats, namelijk of het plangebied dezelfde functie vervult voor de kerkuil en deze gebruik maakt van de gerealiseerde alternatieve voorzieningen;
- c. ; indien blijkt dat de **voorzieningen** niet afdoende zijn, dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie; ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen, maar aan andere factoren;
- d. indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven, kunnen er aanvullende maatregelen door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden opgelegd;
- e. indien uit de monitoring blijkt dat alternatieve rustplaats in gebruik is genomen door de kerkuil en de nestplaats functioneel is, kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid verzocht worden om toestemming de verplichte monitoring eerder te beëindigen.

Gewone dwergvleermuis

12. De vier tijdelijke voorzieningen van het type VK MP 04 dienen voorzien te worden van een landplank met voldoende grip van minimaal 16 cm onder de invliegopening. Deze aanpassing dient uiterlijk binnen twee maanden na ontheffingverlening te worden uitgevoerd, en pas nadat de ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat er op het moment van aanpassing geen vleermuizen gebruik maken van de voorziening.
13. Het ongeschikt maken van de jaarrond gebruikte verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4). De deskundige dient te allen tijde verslag te doen in het ecologisch logboek (voorschrift 2) van alle handelingen welke een effect hebben op de gewone dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn volgende voorwaarden verbonden:
 - a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 oktober. Dit is in de actieve periode;
 - b. om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven de verblijfplaatsen te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dient tocht gecreëerd te worden door het openzetten van alle ramen en deuren. Mocht er hierbij niet genoeg tocht gecreëerd worden dienen er tevens voldoende gaten van minimaal 30x30cm gemaakt te worden;
 - a. het aanlichten van de schuur aan zowel de binnenzijde als de buitenzijde om ingebruikname van de verblijfplaatsen te voorkomen, dient te worden toegepast als aanvulling op het creëren van tocht. De verlichting dient te worden aangezet vanaf middernacht tot zonsopkomst en pas nadat zekerheid is verkregen dat de aanwezige vleermuizen zijn vertrokken en nog niet zijn teruggekeerd. Voorafgaand aan zonsondergang, in de avond, en gedurende de nacht, dienen de weersomstandigheden gunstig te zijn. Daarnaast mag de felle verlichting niet uitstralen naar de directe omgeving;
 - b. daar waar de exacte locatie van de verblijfplaats niet bekend is, dient de bebouwing in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden;
 - c. het gebruik van materialen waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim is niet toegestaan;
 - d. de maatregelen, waaronder exclusion flaps, waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden;
 - e. na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden;

- f. bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub f en g hiervoor, dat de periode van vijf dagen met gunstige weersomstandigheden, waarvan drie aaneengesloten, en het daaropvolgende controlebezoek moeten zijn uitgevoerd op uiterlijk 15 oktober.
14. De gevelbetimmering, de potdekselplanken, dienen zo geplaatst te worden dat ruimtes welke beschikbaar komen voor de gewone dwergvleermuis minimaal 15 centimeter breed, 80 centimeter hoog met een binnenruimte van tussen de 1,5 en 2,5 centimeter bevatten. Daarnaast dienen de vleermuizen aan beide zijden van de gevelbetimmering te kunnen hangen. Dat betekent dat beide zijde van ruw materiaal dienen te zijn welke geschikt is als griplaag voor vleermuizen.
15. De tijdelijke alternatieve voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Voor de gewenningsperiode geldt:
- Voor zomerverblijfplaatsen drie maanden waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - Voor paarverblijfplaatsen zes maanden voorafgaand aan het paarseizoen.
- De verwijdering van de alternatieve voorzieningen dient begeleid te worden door de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4). Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort (voorschrift 9) en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.

Aanwijzingen voor gebruik

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 25 juli 2023 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden gelegen aan de Westeinde 22 te Wijngaarden en is aangevraagd namens Maatschap Ruitenbeek-Op 't Landt.

De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de kerkuil alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de kerkuil (*Tyto alba*).
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 december 2023 tot en met 31 december 2027.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Mitigatieplan Westeinde 22 te Wijngaarden, Blom ecologie B.V., project: 2022-1219, 8 juni 2023 (ODH767798);
- Onderzoek Grootoorvleermuis en Kerkuil, MBH Consult B.V., 19 oktober 2022 (ODH767801);
- Quicksan Wet natuurbescherming Westeinde 22 te Wijngaarden, Blom ecologie B.V., project: 2022-0032, 20 januari 2022 (ODH767802).

Op 25 augustus 2023 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen;

- Aanvullende informatie Westeinde 22 Wijngaarden, betreft de ontheffingsperiode, cumulatie en planning werkzaamheden, Blom ecologie B.V.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 27 maart 2024 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 9 april 2024 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Afbeelding geplaatste kerkuilenkast en tijdelijke vleermuiskasten;
- Beantwoording aanvullende vragen betreft de maatregelen, Blom ecologie B.V.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van artikel 2.9, eerste lid van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is het oude recht, in dit geval de Wet natuurbescherming, nog van toepassing op de onderhavige procedure.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 18 september 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De kerkuil is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de kerkuil te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Maatschap Ruitenbeek-Op 't Landt is voornemens om de schuur te slopen ten behoeve van de realisatie van een woning gelegen aan Westeinde 22 te Wijngaarden. De te realiseren woning zal dezelfde afmetingen en uiterlijk hebben als de huidige schuur.

De sloopwerkzaamheden staan gepland te starten na ontheffingverlening waarna gestart wordt met de bouw van de woning. De werkzaamheden duren circa anderhalf jaar. Gezien de verlate startdatum en de monitoringsverplichting is een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2022 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de kerkuil en de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Kerkuil (BIJ12, 2017) en het Vleermuisprotocol 2021, met uitzondering van de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen. In de schuur is geen spouwmuur of dakbeschot aanwezig en biedt derhalve onvoldoende bufferend vermogen voor een massawinterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de kerkuil en de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De kerkuil

De kerkuil is in het plangebied aangetroffen. In de schuur is de kerkuil waargenomen, er zijn tevens braakballen en krijstrepen aangetroffen. De schuur wordt gebruikt als rustplaats. In de open werktuigschuur, zie appendix I, is een nestkast voor de kerkuilen aanwezig welke al enkele jaren succesvol wordt gebruikt als nestplaats. Het is aannemelijk dat de schuur wordt gebruikt als rustplaats door een van de volwassen kerkuilen van deze nestplaats. Daarnaast kan de schuur tevens gebruikt worden door de kerkuil om in te jagen. Met de geplande werkzaamheden gaat deze rustplaats verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is één zomerverblijfplaats aanwezig. Deze verblijfplaats bevindt zich tegen het dak aan de binnenkant van de schuur aan de noordwestkant. De exacte locatie is niet waargenomen. Er is tevens een baltsterritorium waargenomen, waarbij de gewone dwergvleermuis baltsend is waargenomen rond de schuur en de boom naast de schuur. De exacte locatie van de paarverblijfplaats is niet waargenomen, deze bevindt zich vermoedelijk in de schuur tegen het dak. Aangenomen wordt dat het één verblijfplaats betreft welke jaarrond gebruikt wordt. In appendix II zijn de locaties van de aangetroffen functies weergegeven. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de kerkuil tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'rapport 'Mitigatieplan Westeinde 22 te Wijngaarden' van 8 juni 2023 en de aanvullende gegevens van 9 april 2024. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing buiten de broedperiode van de kerkuil en de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de kerkuil en de gewone dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het slopen van een schuur welke in slechte staat verkeert. Er zijn veel openingen aanwezig in de muren en het dak en het houten skelet bevat houtrot. Op de locatie van de te slopen schuur wordt een nieuwe woning gebouwd welke exact dezelfde afmetingen heeft als de huidige schuur. Dit kan enkel bewerkstelligd worden door de voorgestelde werkzaamheden. Renovatie vormt gezien de slechte staat van de bebouwing geen alternatief en zou sowieso zo ingrijpend zijn dat ook dan de huidige nest- en verblijfplaatsen verloren zouden gaan.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de kerkuil en de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de kerkuil en de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak van de maatregelen (zoals hieronder beschreven) en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de kerkuil en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid', zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, sub 1, van de Wnb (*relevant voor de kerkuil*) en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3 van de Wnb (*relevant voor de gewone dwergvleermuis*).

In de huidige situatie is de schuur gelegen op een afstand van circa 75 meter van de dichtstbijzijnde veestal. Deze veestal behoort tot de veehouderij van de initiatiefnemer. Een dergelijk bedrijf valt, volgens de Geurverordening Gemeente Molenlanden 2020 binnen de activiteit 'houden, fokken en mesten van dieren' (art. 1). Voor dit soort bedrijven wordt voor geur een bufferzone buiten de bebouwde kom gehanteerd van vijftig meter. De bedrijfswoning die al aanwezig is op het perceel, is gesitueerd binnen deze vijftig meter. Doordat de locatie van de huidige schuur buiten deze cirkel van vijftig meter valt, is deze locatie zeer geschikt om een nieuwe woning te realiseren. Wanneer de nieuwe woning op een andere locatie wordt gerealiseerd binnen de grenzen van het perceel zal deze binnen de cirkel van vijftig meter vallen. Binnen deze cirkel kan langdurige blootstelling aan geur negatieve effecten hebben voor bewoners. De meeste geurstoffen zijn al bij zeer lage hoeveelheden te ruiken, dit hoeft echter nog niet direct schadelijk te zijn voor de gezondheid. Het langdurig blootstellen kan leiden tot ernstige hinder met tot gevolg beïnvloeding van het dagelijks leven. Blootstelling aan geur, zeker op herhaaldelijke basis kan leiden tot stress gerelateerde gezondheidseffecten (zoals hoofdpijn, migraine, misselijkheid ect.). Als wering worden bewoners geregeld verplicht ramen en deuren gesloten te houden (RIVM, 2015). Volgens het bouwbesluit 2012 dient bij permanente bewoning in een woning sprake te zijn van een constante luchtverversing van minimaal 0,9 dm³/s per m² met een minimum van 7 dm³/s. Voor ventilatienodige ruimten in huis zijn hogere eisen benodigd, denk aan de badkamer; 14 dm³/s of keuken; 21 dm³/s. Derhalve is het niet mogelijk om de nieuwe woning op een andere locatie te realiseren, want dan valt de nieuwe woning binnen de cirkel van vijftig meter van de veestal.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de genoemde belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de kerkuil en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaat een rustplaats van de kerkuil en één jaarrond gebruikte verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren.

De kerkuil

Op 30 juni 2023 is een kerkuilenkast van het type UK KE 01 van Vivara Pro geplaatst door de Kerkuilengroep Nederland en Vereniging Natuur- en vogelwacht 'De Alblasserwaard' in de kapschuur waar reeds de nestplaats, welke zich bevindt in een kerkuilenkast, aanwezig is. Deze kerkuilenkast, , is ook geschikt als permanente alternatieve verblijfplaats. Hiermee wordt er één alternatieve rustplaats aangeboden in plaats van twee zoals verlangd in het Kennisdocument kerkuil (BIJ12). Hieronder wordt onderbouwd waarom er in deze situatie afgeweken wordt van genoemd Kennisdocument. Het plaatsen van een alternatieve rustplaats nabij de nestplaats heeft altijd de voorkeur boven het plaatsen van kasten verder weg, gezien er altijd een rustplaats in de directe omgeving van de nestplaats aanwezig dient te zijn. Wanneer de jongen groter zijn, zullen de ouder(s) namelijk in de directe omgeving van de nestplaats kunnen rusten, een mogelijkheid die geboden wordt door het plaatsen van een kerkuilennestkast in dezelfde schuur. Gezien dit de meest geschikte locatie is, wordt het plaatsen van een tweede nestkast buiten het perceel in deze situatie niet noodzakelijk geacht omdat het aannemelijk is dat de kerkuil de nestkast welke geplaatst is in dezelfde schuur sneller zal gebruiken als rustplaats dan een nestkast welke zich op een grotere afstand bevindt. Daarnaast is het plaatsen van een nestkast buiten het perceel ook geen geschikt alternatief omdat de rustplaats van essentieel belang is voor de functionaliteit van de nestplaats. Hiermee worden

er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De rustplaats van de kerkuil wordt ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat de kerkuil aanwezig is in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Het plan is om de schuur 24 uur per dag gedurende twee dagen aan zowel de binnen- en buitenzijde te verlichten. Enkel indien door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kerkuil afwezig is in de te slopen schuur, en de kerkuil de rustplaats uit eigen vrije beweging verlaten heeft, mag de felle verlichting worden aangezet om te voorkomen dat de kerkuil terugkeert naar de rustplaats. Deze felle verlichting mag niet uitstralen naar de directe omgeving. Daarnaast dienen de invliegopeningen welke toegang verlenen tot de rustplaats dichtgezet te worden. Na de twee dagen, waarbij de verlichting 24 uur per dag heeft aangestaan, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd om de aanwezigheid van de kerkuil in de schuur uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven en de schuur gesloopt wordt. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument kerkuil (BIJ12, 2017). Daarnaast dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de kerkuil, zoals vastgelegd in voorschrift 4.

De kerkuil komt in Nederland vrij algemeen voor in dorpen en rondom het platteland. In 2021 zijn in de regio Zuid-Holland 98 broedparen vastgesteld met één broedsel. Er is één broedpaar vastgesteld met twee broedsels. In totaal zijn in 2021 327 jonge kerkuilen uitgevlogen. Er zijn tevens tientallen actieve nestkasten bekend in de Alblasserwaard. In 2019 zijn er 160 jongen kerkuilen geringd in Hardinxveld-Giessendam. In een straal van 2 km rondom de planlocatie zijn er circa 160 waarnemingen van de kerkuil bekend (NDFP, 2013-2023). Om te borgen dat de nestplaats aanwezig en functioneel blijft, hebben wij in de voorschriften opgenomen dat de alternatieve maatregelen gemonitord dienen te worden voor een periode van minimaal drie jaar. Hiervoor dient een plan van aanpak aangeleverd te worden. Door de voorgenomen maatregelen en de opgelegde monitoringsverplichting is het aannemelijk dat de kerkuil in de directe omgeving aanwezig blijft.

De gewone dwergvleermuis

Op 30 juni 2023 zijn vier alternatieve voorzieningen gerealiseerd van het type VK MP 04, zie appendix III voor de exacte locaties. De voorzieningen van het type VK MP 04 zijn geplaatst op een golfplaten schuur. Het is niet aannemelijk dat vleermuizen grip hebben op de golfplaten. Gezien de landplank van de voorziening zelf kort is, slechts circa 5 cm, hebben wij in de voorschriften opgenomen dat de voorzieningen moeten worden voorzien van een landplank met voldoende grip van minimaal 16 cm onder de invliegopening. Deze aanpassing dient uiterlijk binnen twee maanden na ontheffingverlening te worden uitgevoerd, en pas nadat de ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat er op het moment van aanpassing geen vleermuizen gebruik maken van de voorziening. In de permanente situatie worden aan alle zijdes van de te realiseren woningen openingen gecreëerd in de potdekselplanken waardoor de gehele bebouwing beschikbaar komt voor de gewone dwergvleermuis. De ruimtes welke beschikbaar komen voor de gewone dwergvleermuis dienen minimaal 15 centimeter breed, 80 centimeter hoog en de binnenruimte moet tussen de 1,5 en 2,5 centimeter zijn. Daarnaast dienen beide zijdes van ruw materiaal te zijn zodat vleermuizen aan beide kanten kunnen hangen. Dit hebben we opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Aangegeven wordt dat de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden buiten de kraamperiode van de gewone dwergvleermuis, tussen 15 april en 15 mei en tussen 1 september en 15 oktober. In de voorschriften hebben wij opgenomen dat de verblijfplaatsen in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis, welke loopt van 15 april tot en met 15 oktober, ongeschikt gemaakt kunnen worden. Dit is buiten de kwetsbare winterperiode. Gezien er geen kraamverblijfplaats in het plangebied is vastgesteld, is het niet noodzakelijk de verblijfplaatsen buiten de kraamperiode ongeschikt te maken. Daarnaast wordt aangegeven dat het plangebied zich niet leent om ongeschikt

te maken middels het plaatsen van exclusion flaps en dat dit derhalve zal gebeuren middels verlichting. De schuur bevat geen dakbeschot of spouwmuur en kent vele openingen in zowel de muren als het dak. Er zijn meerdere deuren die niet meer in de deurpost passen. Hierdoor is het niet mogelijk de schuur volledig af te kunnen sluiten doormiddel van exclusion flaps. Alle deuren en ramen worden opengezet om voor tocht en lichtinval te zorgen. Mocht er hierbij niet genoeg tocht gecreëerd worden, dienen er tevens voldoende gaten van minimaal 30x30cm gemaakt te worden. Er worden tevens felle bouwlampen geplaatst welke zowel de binnenzijde als de buitenzijde van de schuur aanlichten. De verlichting dient te worden aangezet vanaf middernacht tot zonsopkomst en pas nadat zekerheid is verkregen dat de aanwezige vleermuizen zijn vertrokken en nog niet zijn teruggekeerd. De maatregelen om het plangebied ongeschikt te maken dienen minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) te worden ingezet. Drie dagen is namelijk onvoldoende om met zekerheid te kunnen stellen dat er geen vleermuizen meer in de schuur aanwezig zijn. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. De controleronde dient tevens uitgevoerd te worden tijdens bovengenoemde weersomstandigheden. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Wijngaarden. In een straal van 2 km zijn er circa 120 waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis (NDFP, 2013-2023). Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Concluderend

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de kerkuil en de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de kerkuil en de gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Molenlanden bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Appendix I - Gebruik plangebied Kerkuil

Figuur 6 functioneel leefgebied kerkuilen aan het Westeinde 22 te wijngaarden

Appendix II – Locatie functies gewone dwergvleermuis

Figuur 2 Resultaten vleermuis gericht veldonderzoek. Het zomerverblijf en baltterritorium zijn van de gewone dwergvleermuis.

Appendix III – locaties tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

